

Vereniging van Fondsen in Nederland

Foundation House
Koninginnegracht 15
2514 AB Den Haag

T 070 326 27 53
E info@verenigingvanfondsen.nl
I www.verenigingvanfondsen.nl

Rabobank NL04 RABO 0324 1390 63
KvK 40412123

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid

Buitenhof 34
Postbus 20004
2500 EA Den Haag

Tav:

Mevr. Prof. dr. M. de Visser
Dhr. Dr. P.J.M. de Goede
Dhr. Dr. E. Schrijvers

Den Haag 6 december 2018

Betreft: **WRR Rapport “Filantropie op de grens van overheid en markt”**

Geachte mevrouw, mijne heren,

Met grote belangstelling heeft de FIN, de brancheorganisatie voor vermogensfondsen, kennis genomen van uw rapport “Filantropie op de grens van overheid en markt”. Wij begrijpen dat dit is uitgebracht niet op verzoek van de regering, maar op eigen initiatief van de WRR, reden waarom het om een “verkenning” gaat. Het beoogt dus niet zozeer om tot concrete beleidswijzigingen te adviseren als wel om een breed overzicht te geven van dit rijk geschakeerde veld, teneinde bij te dragen aan het maatschappelijke en politieke debat over de plaats van filantropie ten opzichte van de markt respectievelijk de overheid.

Deze reactie beoogt dan ook niet zozeer inhoudelijke diepgang – dat kan ook niet op deze termijn en gezien de omvang en reikwijdte van het rapport. Het gaat enerzijds om een korte algemene typering en anderzijds om het recht zetten van een feitelijke onjuistheid.

Algemeen

De FIN juicht het toe dat er nu zo’n brede verkenning ligt. Dat geeft goede aanknopingspunten voor nadere gedachtewisselingen tussen de vele actoren binnen de Nederlandse filantropie. Ook is de FIN gelukkig met de uitdrukkelijke omarming en erkenning van het belang van de filantropie. Hoezeer dit ook voor zich moge spreken, het is belangrijk dat dit uitgesproken wordt. Het zelfde geldt voor de stelling dat filantropie, overheid en markt weliswaar op een aantal terreinen naar elkaar toegroeien, maar dat zij naar hun aard gericht zijn op wezenlijk verschillende belangen. In die zin ondersteunt de FIN de algemene hoofdconclusie van de WRR dat de filantropische sector haar eigen aard en grenzen met de overheid en de markt ook moet bewaken. Dat heeft te maken met onze maatschappelijke waarden van vrijheid en gelijkheid. Het gaat om vrijwillig particulier initiatief dat primair is gericht op het algemeen maatschappelijk belang. Op veel punten zien wij bovendien raakvlakken met het Manifest “Filantropie is onmisbaar voor onze samenleving” van april 2017, ondertekend door een brede coalitie van veertien (koepel)organisaties binnen de filantropie.

Verreweg de meeste van de negen “funderende uitgangspunten” van uw rapport onderschrijft de FIN, met dien verstande dat twee daarvan buiten de scope van de FIN vallen. Dat geldt voor de al dan niet wenselijkheid van een verbinding tussen de Erkenningsregeling van de goede doelen en de door de Belastingdienst verleende anbi-status. En ook voor de observaties ter zake van het democratiseren van de afdrachten vanuit het loterijstelsel. Beide zaken regarderen de filantropische vermogensfondsen niet, althans niet direct.

Specifiek vermogensfondsen

De FIN herkent zich eveneens goed in de brede beschrijving in hoofdstuk 3. dat meer specifiek de vermogensfondsen betreft en de realiteit onderkent dat het hier om privaat geld gaat. Vanuit dat gegeven dragen de fondsen al eeuwenlang bij aan het grote en pluriforme maatschappelijk middenveld dat Nederland kenmerkt, en zijn daarin vaak een innovatieve kracht.

Ook de onderkenning van de waarde van zelfregulering doet recht aan die positie. En inderdaad treedt daar waar nuttig en mogelijk steeds meer samenwerking op met de overheid op diverse niveaus, zij het altijd met behoud van autonomie.

Genoemde aantal vermogensfondsen in Nederland feitelijk onjuist

Voorts vraagt de FIN uw aandacht voor het volgende: het WRR rapport baseert zich in hoofdstuk 1. voor wat betreft het aantal Nederlandse vermogensfondsen op een onderzoek van het Erasmus Centre for Strategic Philanthropy (ECSP) van maart 2018. Dat onderzoek levert op zich nuttige bouwstenen op voor wat betreft de basis-telling tot 950. Maar het voegt daar ten onrechte nog twee categorieën aan toe, waardoor het totale aantal zou optellen tot 2150. De Bijlage hierbij licht kort toe waarom dit feitelijk onjuist is. Wij zouden het op prijs stellen als u hiermee in het vervolg rekening zou willen houden.

Ook het door ECSP geschatte donatievolume van vermogensfondsen ad jaarlijks 1,3 miljard euro komt de FIN erg hoog voor. Bespreking daarvan voert in het kader van deze brief te ver. Verwezen zij korthedshalve naar hetzelfde artikel van de onderzoekers van de Vrije Universiteit dat genoemd wordt in de Bijlage. De FIN sluit zich daarbij aan.

Hoogachtend,
Met vriendelijke groet,

Joost van
Voorzitter FIN

Siep Wijsenbeek
Directeur FIN